Lietas Nr. C31460412
Lietas arhīva Nr. C-0315-15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Limbažos 2015.gada 6.maijā

Limbažu rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese A.Grīnberga
ar sekretāri L.Brunēvicu
piedaloties prasītāja pārstāvim /pers. A/, atbildētāja pārstāvim /pers. B/,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu SIA „Welkom" prasībā pret AS „RBSSKALS" par šķīrējtiesas līguma atzīšanu par spēkā neesošu, vienošanās punkta grozīšanu un zaudējumu piedziņu.

Aprakstošā daļa

SIA „Welkom" (turpmāk prasītājs) cēlusi tiesā prasību, kurā piedzīt no AS „RBSSKALS" (turpmāk atbildētājs) zaudējumus Ls 9549,92 apmērā un tiesāšanās izdevumus.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2005.gada 4.jūlijā starp prasītāju un atbildētāju noslēgts Galvenais Būvuzņēmuma līgums 356/05 par ēkas Krišjāņa Valdemāra ielā 7, Rīgā rekonstrukciju. Puses vienojušās par līguma cenu Ls 385809,01. Atbildētājs kā būvuzņēmējs pienācīgi nav pildījis savas saistības rekonstrukcijas izpildīto darbu rezultātā atklāto trūkumu un būvdefektu novēršanā. Pēc ēkas nodošanas ekspluatācijā atbildētājs 2008.gada 29.septembra vēstulē Nr.AS/349-2008 atzinis, ka daļa darbu ir izpildīti nekvalitatīvi kā rezultātā radušies fasādes bojājumi. Atbildētājs atzinis ēkas galvenās ieejas fasādes remontdarbu atkārtotu nepieciešamību, atzinis savu vainu nekvalitatīvā darbu izpildē un apņēmies par saviem līdzekļiem novērst pieļautos būvdefektus – pasūtīt flīzes, pabeigt terases flīzēšanas darbus, pabeigt galvenās ieejas fasādes darbus. 2009.gada nogalē atbildētājs pabeidzis pieļauto būvdefektu labošanu uz terases, taču veiktos darbus nav nodevis prasītājam atbilstoši Galvenā Būvuzņēmuma līguma 356/05 noteikumiem. Atbildētājs apzināti neesot iesniedzis aktu par veiktajiem darbiem, jo atbildētājs nav bijis pārliecināts par veikto darbu kvalitāti. Pēc 2009.– 2010.gada ziemas pavasarī atklājies, ka terases grīdas flīžu klājums ir atdalījies no pamatnes, ūdens no balkona sabojājis balkona fasādi, par ko prasītājs vairākkārt informējis atbildētāju. 2011.gada 11.oktobra vēstulē Nr.AS/84-2011 atbildētājs atzinis, ka 2009.gadā veiktie atkārtotie remontdarbi veikti nekvalitatīvi un izteicis gatavību savstarpēji vienojoties atrast risinājumus, lai novērstu pieļautos būvdefektus. 2012.gada 5.aprīlī prasītājs noslēdzis Būvuzņēmuma līgumu ar SIA „Bautes" par balona fasādes renovācijas darbu veikšanu, kā rezultātā izveidojušās izmaksas par jaunu flīžu izgatavošanu Ls 5000, par balona renovāciju Ls 2869,23, par darbu Ls 1680,69, kopā Ls 9549,92, kas ir zaudējumu apmērs.

Prasītājs tiesā iesniedzis prasības pieteikuma papildinājumu un precizējumu, kurā lūdz atzīt par spēkā neesošu un izslēgt no 2005.gada 4.jūlija Galvenā Būvuzņēmuma līguma Nr.356/05, kas noslēgts starp prasītāju un atbildētāju, 19.1.punkta nepamatoti ietverto šķīrējtiesas klauzulu; atzīt par spēkā neesošām un izslēgt no 2010.gada 23.septembra vienošanās 8.punkta norādes par to, ka SIA „Welkom" atsakās no jebkuriem prasījumiem pret AS „RBS SKALS", kā Galveno Būvuzņēmēju, kas attiecināmi uz objektā veikto būvdarbu garantiju, garantijas laiku, atsakās no negūtās peļņas, tiešiem un netiešiem zaudējumiem, ka šos jautājumus SIA „Welkom" risina patstāvīgi, ar saviem līdzekļiem un 8.punktu noteikt sekojošā redakcijā: „Pasūtītājs, parakstot Vienošanos, atsakās no jebkuriem šobrīd pastāvošiem, nākotnē iespējamiem Pasūtītāja prasījumiem pret Galveno Būvuzņēmēju, kas attiecināmi uz vēdināšanas un kondicionēšanas iekārtu sistēmu remontdarbiem. Līdz ar vienošanās noslēgšanu Pasūtītājam ir tiesības saņemt no vienošanās 5.punkta izrietošo maksājumu no Galvenā Būvuzņēmēja. Pasūtītājs ar vienošanās noslēgšanas brīdi visus jautājumus attiecībā uz vēdināšanas un kondicionēšanas iekārtu sistēmu remontdarbiem risina patstāvīgi un ar saviem līdzekļiem, resursiem"; piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam zaudējumus EUR 13588,58 un tiesāšanās izdevumus.

Prasības pieteikuma papildinājumos norādīts, LR Uzņēmumu reģistra 2013.gada 4.aprīļa izziņā Nr.7-3-51335 norādīts, ka Tirdzniecības Rūpniecības un Būvniecības šķīrējtiesa ir reģistrēta 2005.gada 29.augustā. Tādējādi Tirdzniecības Rūpniecības un Būvniecības šķīrējtiesa nekādi nevarēja tikt iekļauta un norādīta 2005.gada 4.jūlijā noslēgtā Galvenā Būvuzņēmuma līguma 19.1 punktā, jo uz to brīdi šāda šķīrējtiesa tiesiski nav pastāvējusi un Uzņēmumu reģistrā nav bijusi reģistrēta. Atbildētājs izmantojis prasītājas labo ticību un Līguma 19.1. punktā nepamatoti iekļāvis neesošu šķīrējtiesas klauzulu. Slēdzot līgumu, starp pusēm nav noslēgta vienošanās Civilprocesa likuma 490.panta pirmās daļas izpratnē, par strīda nodošanu izšķiršanai šķīrējtiesā, kādēļ lūdz tiesu atzīt par spēkā neesošu 19.1.punktā ietverto šķīrējtiesas klauzulu un izslēgt to no līguma. 2010.gada 23.septembra Vienošanās 8.punktā bez saskaņošanas ar prasītāju un ar viltu ir iekļauti prasītājam nepieņemami noteikumi par to, ka prasītājs atsakās no jebkuriem prasījumiem pret atbildētāju kā galveno būvuzņēmēju, kas attiecināmi uz objektā veikto būvdarbu garantiju, garantijas laiku, atsakās no negūtās peļņas, tiešiem un netiešiem zaudējumiem, ka šos jautājumus prasītājs risina patstāvīgi, ar saviem līdzekļiem. Parakstoties par šādiem nepieņemamiem noteikumiem prasītājs nav paudis savas gribas īstumu, jo šī griba nebija radusies brīvi - bez viltus. Šāds darījums nevar būt spēkā kā tiesisks darījums, kādēļ minētie un prasītājam nepieņemamie noteikumi ir atzīstami par spēkā neesošiem no 8.punkta ir izslēdzami un jāizteic jaunā redakcijā.

Tiesā saņemti atbildētāja rakstveida paskaidrojumi, ka prasību neatzīst pilnībā. Atbildētājs norāda, ka tiesvedība civillietā ir izbeidzama, jo lietas izskatīšana nav pakļauta tiesai. 2005.gada 4.jūlijā starp prasītāju un atbildētāju noslēgts Galvenais Būvuzņēmuma līgums Nr.356/05 par ēkas Krišjāņa Valdemāra ielā 7, Rīgā rekonstrukciju. Saskaņā ar līguma 19.1punktu prasītājs un atbildētājs vienojušies, ka gadījumā „Ja pusēm neizdodas strīdu atrisināt, tad puses strīdu galīgi izšķir Tirdzniecības un Būvniecības Šķīrējtiesā viena šķīrējtiesneša sastāvā, latviešu valodā, saskaņā ar minētās šķīrējtiesas reglamentu un LR likumdošanu". Tādejāda strīda izskatīšana starp pusēm esot piekritīga Tirdzniecības Rūpniecības un Būvniecības Šķīrējtiesai. Tādējādi pastāv Civilprocesa likuma (turpmāk-CPL) 223.panta 1. un 6.punktā minētie apstākļi un tiesvedība ir izbeidzama. 2010.gada 23.septembrī starp pusēm noslēgta vienošanās pie līguma, saskaņā ar kuras Nr.8 punktu noteikts, ka prasītājs ir atteicies no jebkuriem un visiem šobrīd pastāvošiem, nākotnē iespējamiem prasītāja prasījumiem pret atbildētāju, kas attiecināmi uz atbildētāja objektā veikto darbu garantiju, garantijas laiku. Tāpat puses vienojušās, ka prasītājam nav un nevar būt nekādu prasījumu, prasījuma tiesību pret atbildētāju un prasītājs visus jautājumus attiecībā uz atbildētāja objektā veikto darbu garantiju, garantijas laiku, to izpildi, nepieciešamajiem remontdarbiem, iespējamiem trūkumiem šādos darbos risina patstāvīgi un ar saviem

līdzekļiem, resursiem. Līdz ar ko atbildētājs uzskata, ka prasītājam nav pamats izvirzīt nekādus prasījumus pret atbildētāju. 2013.gada 1.janvārī esot iestājies noilgums attiecībā uz prasības grozījumos ietvertajiem prasījumiem, jo pušu savstarpējās saistības atbilst komercdarījuma jēdzienam, ir piemērojami Komerclikuma noteikumi – piemērojams 406.pants.

Tiesas sēdē prasītāja pārstāvis prasību uzturēja spēkā, paskaidrojumos atsaucās uz prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem.

Atbildētāja pārstāvis tiesas sēdē prasību neatzina, norādīja uz rakstveida paskaidrojumos jau minētiem argumentiem

Motīvu daļa

Tiesa, uzklausījusi pušu pārstāvjus un iepazinusies ar lietas materiāliem, uzskata, ka prasība daļā ir noraidāma, bet daļā tiesvedība izbeidzama.

2005.gada 4.jūlijā starp pusēm noslēgts Galvenais būvuzņēmuma līgums Nr. 356/05, ar kuru prasītājs nolīdzis atbildētāju kā būvnieku ēkas Krišjāņa Valdemāra ielā 7, Rīgā rekonstrukcijas darbu veikšanai.

Prasītāja celtā prasība saistībā ar zaudējumu atlīdzināšanu ir saistīta ar minētā līguma izpildi, un tieši, atbildētāja, iespējams, nekvalitatīvi veiktajiem būvniecības darbiem. Atbildētājs ir norādījis, ka strīds pēc šī līguma nav piekritīgs vispārējas jurisdikcijas tiesai, bet gan Tirdzniecības Rūpniecības un Būvniecības šķīrējtiesai, piekritība kurai noteikta būvuzņēmuma līguma 19.1.punktā. Prasītājs šo šķīrējtiesas klauzulas spēkā esamību ir apstrīdējis ar prasību.

Būvuzņēmuma līguma 19.1.punkts paredz, ka visi strīdi tiek risināti pusēm vienojoties, bet ja neizdodas tos izšķir Tirdzniecības Rūpniecības un Būvniecības šķīrējtiesā. Tiesa nesaskata tiesisku pamatu šo šķīrējtiesas klauzulu atzīt par spēkā neesošu.

Civillikuma (turpmāk CL) 1431. pants nosaka, ka akta parakstīšana, vienalga, vai tas attiecas uz pašu parakstītāju vai trešo personu, uzskatāma par piekrišanu šim aktam, ja tā saturs parakstītājam bijis zināms un ja viņam tajā tiesiskā darījumā, uz kuru akts attiecas, ir personīga interese un ierunas tiesība. Nav strīds, ka prasītājs būvuzņēmuma līgumu ir parakstījis. Prasītājs nav apstrīdējis, ka līgumu nebūtu parakstījis aiz brīvas gribas, bet norāda, ka otra puse izmantojusi prasītāja labo ticību un līguma 19.1 punktā iekļāvusi tobrīd neesošu šķīrējtiesu.

Tiesa šos prasītāja apgalvojumus atzīst pat nepamatotiem un nepierādītiem. Abas puses ir komersanti ar zināmu pieredzi komercdarbības veikšanā, tādējādi ir līdzvērtīgi darījuma partneri, kuri spēj izvērtēt, kādus darījumus ar tajā iestrādātām būtiskām sastāvdaļām noslēdz.

Tiesa neuzskata par pierādītu, ka atbildētājs būtu kādā veidā prasītāju maldinājis un vienpusēji līgumā iestrādājis piekritību neeksistējošai šķīrējtiesai. Kā izriet no lietā esošiem pierādījumiem Tirdzniecības Rūpniecības un Būvniecības šķīrējtiesa Uzņēmumu reģistrā ierakstīta 2005.gada 29.augustā. Tas gan neliecina, ka minētā šķīrējtiesa nepastāvēja jau pirms tam, jo tobrīd, saskaņā ar grozījumiem Civilprocesa likumā, jau eksistējošām šķīrējtiesām bija pienākums ne vēlāk kā līdz 2005.gada 15.augustam iesniegt pieteikumu Uzņēmumu reģistrā tās pārreģistrēšanai. Iepriekš šķīrējtiesas reģistru veda Tieslietu ministrija.

Lai arī atbildētājs lietā nav iesniedzis tiešus pierādījumus par šīs šķīrējtiesas reģistrāciju Tieslietu ministrijas reģistrā pirms tās piereģistrēšanas Uzņēmumu reģistrā, prasītājs nav arī iesniedzis pierādījumus par pretējo. CPL 93.pants nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus, prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Tieši prasītājs ir apšaubījis, ka pušu kopīgā līgumā ir ieslēgta neeksistējoša šķīrējtiesa, tādēļ nav nekāda procesuāla pamata pārcelt pierādīšanas pienākumu uz atbildētāju. Prasītājam bija visas iespējas iesniegt pierādījumus, ka Tirdzniecības Rūpniecības un Būvniecības šķīrējtiesa uz līguma noslēgšanas brīdi- 2005.gada 4.jūliju neeksistēja, tas ir, nebija reģistrēta Tieslietu ministrijas šķīrējtiesu reģistrā. Atbildētājs ir atsaucies uz publiski pieejamu informāciju- interneta resursiem, kas apliecina, ka šķīrējtiesa tobrīd ir darbojusies. Šos faktus prasītājs nav spējis argumentēti apstrīdēt.

Tiesa arī uzskata par savā ziņā absurdu, ka puses būtu līgumā iestrādājušas piekritību neeksistējošai šķīrējtiesai, pieņemot, ka mēnesi pirms tās reģistrēšanas, puses (vai viena no tām) būtu jau zinājušas, ka šāda šķīrējtiesa, tieši ar šādu nosaukumu tiks dibināta un reģistrēta. Tiesa ņem vērā, ka arī būvuzņēmuma līguma grozījumos, kas slēgti 2006. un 2007.gadā puses nav neko mainījušas strīdu izskatīšanas piekritībā. Prasītājam bija visas iespējas šādu jautājumu šajā laikā ierosināt. Turklāt, nav strīds, ka uz pušu domstarpību pastāvēšanas brīdi līgumā norādītā šķīrējtiesa darbojās un prasītājam bija visas procesuālas iespējas nodot strīda izskatīšanu šķīrējtiesai.

Tādejādi tiesa kā nepierādītu un nepamatotu noraida prasītāja prasību atzīt par spēkā neesošu un izslēgt no būvuzņēmuma līguma 19.1.punkta tajā ietverto šķīrējtiesas klauzulu.

CPL 23.panta pirmā daļa paredz, ka visi civiltiesiskie strīdi ir pakļauti tiesai, ja likumā nav noteikts citādi. Tas neatņem pusēm tiesības, savstarpēji vienojoties – griezties strīda izšķiršanai šķīrējtiesā. CPL 223.panta 6.punkts nosaka, ka tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja puses likumā noteiktajā kārtībā vienojušās par strīda nodošanu izskatīšanai šķīrējtiesā.

Tā kā tiesa atzina par spēkā esošu šķīrējtiesas līgumu, strīds par zaudējumu EUR 13588,58 piedziņu saistībā ar 2005.gada 4.jūlija būvuzņēmuma līguma neizpildi ir piekritīgs Tirdzniecības Rūpniecības un Būvniecības šķīrējtiesai un tiesvedība šajā daļā, saskaņā ar CPL 223.panta 6.punktu, ir izbeidzama.

2010.gada 23.septembrī starp prasītāju, atbildētāju, SIA „Voteks" un SIA „L.A.X." noslēgts līgums- vienošanās. Tajā ir norādīts, ka vienošanās slēgta saistībā ar, starp atbildētāju un SIA „Voteks" 2006.gada 17.oktobra noslēgto līgumu Nr.356023/06 un 2009.gada 1.augustā starp prasītāju un SIA „Voteks" noslēgto līgumu 09/2009-1 par ventilācijas un aukstumapgādes sistēmas būvdarbiem un sistēmas apkopi objektā Krišjāņa Valdemāra ielā 7, Rīgā. Vienošanās paredz noteiktas katras līguma puses saistības.

Vienošanās nesatur tiešu atsauci uz pušu 2005.gada 4.jūlijā noslēgto Galveno būvuzņēmuma līgumu Nr.356/05. Vienošanos bez šīs lietas dalībniekiem ir slēguši vēl divi komersanti SIA „Voteks" un SIA „L.A.X.", tādejādi tiesa secina, ka strīdi no šīs vienošanās nav piekritīgi Tirdzniecības Rūpniecības un Būvniecības šķīrējtiesai, bet gan vispārējas jurisdikcijas tiesai.

Prasītājs apstrīdējis vienošanās 8.punkta daļas redakciju, kas apspriež prasītāja un atbildētāja saistības par būvdarbu garantijām objektā Krišjāņa Valdemāra ielā 7, Rīgā spēkā esamību, lūdzot to izteikt citā redakcijā. Prasība pamatota ar to, ka apstrīdētais teksts iestrādāts līgumā slepeni, ar viltu, nesaskaņojot ar prasītāju un pretēji prasītāja interesēm.

CL 1459.pants nosaka, ka viltus ir otras personas prettiesīgs maldinājums, lai viņu piedabūtu izdarīt viņas interesēm pretēju darbību vai atturēties no tās. Saskaņā ar CL 1461.pantu tas, kas ar viltu piedabūts noslēgt darījumu, var prasīt, lai to atceļ; ja viltus bijis par iemeslu tikai dažiem darījuma noteikumiem, tad pieviltam ir tikai tiesība prasīt zaudējumu atlīdzību.

Prasītājam saskaņā ar CPL 93.pantu ir jāpierāda, ka tas ir prettiesiski maldināts noslēgt vienošanos tās 8.punkta redakcijā. Prasītājs šādus pierādījumus lietā nav iesniedzis. Apgalvojums, ka vienošanās 8.punkts ir pretējs prasītāja interesēm, vēl nepierāda, ka, slēdzot šo līgumu, prasītājs nav sapratis līguma tekstu un piekritis noslēgt tieši šāda satura vienošanos.

Turpretī atbildētājs ir iesniedzis pierādījumus par pretējo, un tieši, ka vienošanās teksts pirms tā parakstīšanas ir vairākkārt rakstiski sasakņots ar pušu pārstāvjiem. No iesniegtās e-pastu sarakstes, kuras autentiskumu tiesai nav pamats apšaubīt, redzams, ka prasītājam jau sākotnēji ir bijuši iebildumi pret vienošanās 8.punkta redakciju, tas piedāvājis punktu izteikt sev vēlamās redakcijā, bet galu galā prasītāja pārstāve ir parakstījusi vienošanos, tātad piekritusi līguma redakcijai.

Tiesa arī ņem vērā, ka prasītājs vēlas grozīt četrpusēji noslēgtu līgumu, taču, ceļot prasību, lietā nav pieaicinājis pārējos līguma dalībniekus SIA „Voeks" un SIA „L.A.X.", tādejādi nemaz nav zināma to attieksme pret šādu līguma teksta grozīšanu.

Tādejādi tiesa noraida prasītāja prasību atzīt par spēkā neesošu un izslēgt no 2010.gada 23.septembra Vienošanās 8.punkta konkrētas norādes un izteikt 8.punktu citā prasītāja lūgtā redakcijā.

Rezolutīvā daļa

Tiesa, vadoties pēc Civilprocesa likuma 190., 193.pantu

nosprieda

Pilnībā noraidīt SIA „Welkom" prasību atzīt par spēkā neesošu un izslēgt no 2005.gada 4.jūlija Galvenā būvuzņēmuma līguma Nr.356/05 19.1. punktā ietverto šķīrējtiesas klauzulu.

Pilnībā noraidīt SIA „Welkom" prasību atzīt par spēkā neesošu un izslēgt no 2010.gada 23.septembra Vienošanās 8.punkta norādes un izteikt 8.punktu citā redakcijā.

Izbeigt tiesvedību SIA „Welkom" prasības daļā par zaudējumu EUR 13588,58 piedziņu no AS „RBSSKALS".

Spriedumu var pārsūdzēt divdesmit dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas Vidzemes apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Limbažu rajona tiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2015.gada 20.maijā.

Limbažu rajona tiesas tiesnese A.Grīnberga